

До
г-жа Росица Велкова – Желева
Служебен министър на финансите

Становище

относно: обществена консултация на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за данъците върху доходите на физическите лица

Уважаема г-жо служебен министър на финансите Желева,
на основание чл. 26, ал. 4 от Закона за нормативните актове (ЗНА), във връзка с чл. 26, ал. 2 от ЗНА, по повод обявената обществена консултация на проект на Закон за изменение и допълнение (ЗИД) на Закона за данъците върху доходите на физическите лица (ЗДДФЛ), представям на Вашето внимание следното становище с предложения и коментари:

1. През януари 2022 г. изготвих и изпратих становище до заместник министър-председателя по еврофондовете и министър на финансите по повод обществената консултация на проекта на Закон за държавния бюджет на Република България за 2022 г. В становището ми, в точки от 1-ва до 12-та, включително, предложих да се приемат изменения и допълнения в ЗДДФЛ, които да регламентират създаването на три механизми, всеки от тях с условно наименование „Един процент”. При изготвяне на становището си използвах анализи по темата, разработени от фондация „Български център за нестопанско право”. Становището ми не беше публикувано на Интернет сайта на Министерството на финансите, нито на Портала за обществени консултации. То беше регистрирано в деловодството на Министерство на финансите с входящ номер 94-00-70 от 25 януари 2022 г. Въпреки, че законът от няколко месеца вече е приет, до този момент Министерството на финансите не е публикувало справката за отразяване на получените становища, поради което Вашата позиция по този въпрос не ми е известна. Бих искал да подчертая, че предложените механизми не заменят сега съществуващите възможности за даряване (т. е. действащите разпоредби в това отношение в ЗДДФЛ), а представляват нов, лесен и мащабен начин за оценка и финансово подпомагане на организациите на гражданското общество в цялата страна: юридически лица с нестопанска цел, културни институти, и регистрирани вероизповедания. Следва много ясно да каже, че държавните субсидии, разпределяни чрез директно предоставяне на конкретни получатели от гражданското общество, посочвани в ежегодните закони за държавния бюджет, или чрез конкурси за юридически лица с нестопанска цел, облагодетелстват в качеството им на получатели, в най-добрия случай, няколко десетки организации всяка година. Докато, в случай на регламентиране и приложение на трите механизми „Един процент” облагодетелствани в качеството им на получатели ще бъдат няколко хиляди организации всяка година, макар и с много по-малки отделни суми.

2. Бих искал да предложа в проекта на ЗИД на ЗДДФЛ да се добавят разпоредби, чрез които да се регламентират и въведат в употреба три механизми за оценка и подкрепа на организации на гражданското общество: юридически лица с нестопанска цел; културни институти; вероизповедания.

3. Основанията за подобно предложение и за създаването на тези три механизми са свързани с теорията и с философията за начина, по който следва да функционира и да се развива гражданското общество в нашата страна. Така както българският народ гласува и избира своите народни представители, а Народното събрание избира състава на Министерския съвет, би трябвало да има и механизми, чрез които българският народ да може да изрази

своето мнение, оценка и подкрепа за организациите, които съставляват гражданското общество. Един от начините за адекватно изразяване на оценка и подкрепа в условията на съвременната държава със социална пазарна икономика е, образно казано, чрез „гласуване с портфейла си”, т.е. чрез годишната данъчна декларация, която попълват българските данъкоплатци-физически лица. В предложените механизми положителната оценка е равна на, представлява и води до финансова подкрепа от данъкоплатците. А всичко което касае провеждането на данъчната кампания и изпълнението на държавния бюджет е в компетентността на Министерството на финансите. В допълнение, Министерството на правосъдието има отговорности при провеждане на правителствената политика по отношение на юридическите лица с нестопанска цел. Министерството на културата има отговорности по регистрацията в регистър и наблюдението на културните институти. Дирекция „Вероизповедания” към Администрацията на Министерския съвет има отговорности по регистрацията в регистър и наблюдението на вероизповеданията.

4. Бих искал да проложа да има възможност всеки данъкоплатец-физическо лице, при попълване на годишната си данъчна декларация да може в съответно приложение към нея да посочи, че желае един процент от заплатения от него данък по ЗДФЛ, да бъде пренасочен и трансфериран към едно конкретно посочено от него юридическо лице с нестопанска цел (независимо дали е в обществена полза или в частна полза), което е регистрирано/пререгистрирано и вписано в регистъра на Агенцията по вписванията. По същество това означава Министерството на финансите да се съгласи да преотстъпи един процент от прихода си от част от данъкоплатците-физически лица. В първите години от въвеждане на този Механизъм може да се очаква, че приблизително около 20%-40% от данъкоплатците-физически лица биха се възползвали от такава възможност. В първите години от въвеждането му, преотстъпеният и пренасочен данък може да се предполага, че би бил около 8 милиона лева годишно по този Механизъм, разпределен като приход, между около 15 000 юридически лица с нестопанска цел, вписани в регистъра за юридическите лица с нестопанска цел (в обществена, както и в частна полза) в Агенцията за вписванията. Приблизителната оценка е, че голямото мнозинство от тези организации биха получили допълнителен годишен приход от изпълнението на Механизма, от няколко десетки лева до няколко стотин лева. Този механизъм е въведен в редица страни от Източна Европа, като Унгария, Полша, Словакия, Литва, Румъния и др., преди около 10-15 години. Следва да се подчертае, че предложения Механизъм „Един процент” не измества и не заменя съществуващите данъчни облекчения при даряване, налични по отношение на данъкоплатците-физически лица и данъкоплатците-юридически лица. Предложеният Механизъм е друг допълнителен инструмент за оценка и подкрепа, който има качества и особености, които другите сега съществуващи възможности и разпоредби за даряване не притежават и не предоставят. Следва да се подчертае, че предложеният Механизъм е в съответствие с чл. 4, ал. 1 и ал. 2 от Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ), според които Министерския съвет има постоянно действащо задължение „да подпомага и да насърчава юридическите лица с нестопанска цел, определени за извършване на дейност в обществена полза, чрез данъчни и други финансови и икономически облекчения, както и финансирания при условия и по ред, определени в съответните специални закони, и при съобразяване с правилата по държавните помощи”. В съответствие е и с разпоредбата, според която Министерския съвет „провежда политика за подкрепа на развитието на гражданските организации и създава условия за насърчаване и финансова подкрепа на граждански инициативи”.

5. Въвеждането на Механизъм „Един процент” за юридически лица с нестопанска цел носи ползи както за държавната власт, така и за общинските власти, така и за всички юридически лица с нестопанска цел в страната. Въвеждането на процентният механизъм е обсъждано и анализирано на срещи на неправителствени организации през изминалите около десетина

години. Въвеждането му се посреща с одобрение. Следва да се има предвид, че гласове срещу Механизма се изразяват единствено от неколцина неправителствени организации, които поради егоизъм, злоба и социално-икономически паразитизъм, не подкрепят никакви законови инициативи, които биха направили най-малките и малките неправителствени организации в страната с една степен по-жизнени и с по-добра финансова устойчивост. Считаю, че подобни тясно егоистични и неадекватни мнения относно предложението за механизъм не е оправдано да им се обръща внимание.

Моето предложение е съобразено и с експертни анализи по темата за въвеждане на Процентен механизъм в подкрепа на юридическите лица с нестопанска цел. Единият анализ е изготвен през 2006 г., а другият през 2007 г. Въпреки, че оттогава твърде много неща в секторните политики, в административното обслужване, в данъчните политики, и в електронизацията, са се променили в страните от Източна Европа, в т.ч. и в нашата страна, двата анализа дават положителна и обобщена представа за въздействието и параметрите на приложение на Процентен механизъм в подкрепа на юридическите лица с нестопанска цел.

- Анализ „Закопи за 1%”, издание на фондация „Български център за нестопанско право”, гр. София, 2007 г. Обем: 5 страници. Анализът е публикуван на адрес: <http://bcnl.org/analyses/zakoni-za-1-2007.html> .

- Раздел „Въвеждане на законодателство от типа „1 процент””, страници 14-18 от Анализ „Данъчни решения за стимулиране на дарителството и увеличаване финансовата самостоятелност на ЮЛНЦ”, автор Цветан Николаев Хаджийски, издание на фондация „Български център за нестопанско право”, гр. София, 2006 г. Обем: 5 страници. Анализът е публикуван на адрес:

http://bcnl.org/uploadfiles/documents/pravna%20ramka/donation_incentives_economic_study_414.pdf .

6. Бих искал да предложа, по аналогия с описаният по-горе Механизъм „Един процент” за юридическите лица с нестопанска цел, да се въведе и Механизъм „Един процент” за оценка и подкрепа на културните институти, регистрирани по Закона за закрила и развитие на културата, и вписани в Регистъра на културните институти в Министерството на културата. Културните институти са част от организациите на гражданското общество. Считаю, че данъкоплатците-физически лица би следвало да имат възможност да попълват в приложение към годишната си данъчна декларация данните на един културен институт, за който желаят да се пренасочи един процент от заплатения от тях подоходен данък. Преотстъпеният и пренасочен данък в първите години от въвеждане на този Механизъм може да се предполага, че би бил около 8 милиона лева годишно, разпределен като приход между около две хиляди и петстотин частни, общински и държавни културни институти, вписани в Регистъра на културните институти в Министерството на културата.

7. Бих искал да предложа, по аналогия с предложението по-горе Механизъм „Един процент” за юридически лица с нестопанска цел, да се въведе Механизъм „Един процент” за оценка и подкрепа на вероизповеданията в нашата страна, регистрирани в Регистъра на Дирекция „Вероизповедания” към Администрацията на Министерския съвет. Чрез този Механизъм българските данъкоплатци-физически лица следва да имат възможност да посочат, ако желаят, едно регистрирано вероизповедание, на което да бъдат преведен един процент от платения от лицето подоходен данък. Преотстъпеният и пренасочен данък в първите години от въвеждане на този Механизъм, може да се предполага, че би бил около 8 милиона лева годишно, разпределен като приход между няколко десетки законно регистрирани вероизповедания, вписани в Регистъра на Дирекция „Вероизповедания”. Следва да се подчертае, че Механизма „Един процент” за вероизповеданията не цели да замени съществуващата практика Министерския съвет да отпуска държавна субсидия за издръжка и за целеви разходи на вероизповеданията, която за 2022 г. е посочена в чл. 6, ал. 4 от Закона за

държавния бюджет за 2022 г. и е в размер на 38 770 000 лева, определени чрез двустранна кореспонденция между Министерския съвет и ръководството на съответното вероизповедание. Освен тази сума, през септември 2022 г. Министерският съвет взе решение да преведе допълнителни 8 150 000 лева на вероизповеданията, извън планираното в Закона за държавния бюджет за 2022 г. Би било оправдано българските данъкоплатци-физически лица да имат възможност да изразят, ако желаят, своето мнение, оценка и подкрепа за съответно вероизповедание чрез упражняване на правото си по така предложения Механизъм „Един процент”. Следва да се има предвид, че такъв Механизъм относно вероизповеданията е въведен преди около 15 години в Полша, Румъния, Италия, Германия, и други страни. Средствата следва да се превеждат по сметка на централното управление на съответното регистрирано вероизповедание, което по своя преценка и решение да ги инвестира в избрани свои териториални подразделения в страната.

8. В допълнение, бих искал да обърна внимание на факта, че предоставянето на субсидии за вероизповеданията чрез ежегодните закони за държавния бюджет, както и ежегодното увеличаване на тези средства, би трябвало задължително да се обвързва с подобряване на счетоводно-финансово-данъчната отчетност на вероизповеданията. Това важи в най-голяма степен за най-големите вероизповедания, т.е. тези, които имат най-много териториални подразделения в цялата страна, а именно Православната църква и Мюсюлманското изповедание. Доколкото е известно, редица счетоводно-отчетни нормативни изисквания не се прилагат по отношение на вероизповеданията, въпреки много големия брой техни териториални подразделения, персонал, недвижими и движими имоти, които притежават, и държавни и общински субсидии, и дарения от частни лица, които получават. Това е довело до значително занемаряване на отчетността, ниска отговорност на съответните служители, и създаване на предпоставки за материални и парични злоупотреби. Бих искал да предложа Министерството на финансите да анализира и прецени дали понастоящем подобно изключване на вероизповеданията от приложимите национални счетоводни и финансови правила и стандарти е необходимо и основателно.

9. Имайки предвид конкретните предложения по-горе в т. 1 до т. 7, включително, предлагам с едно приложение към годишната данъчна декларация по ЗДДФЛ да се въведе: Механизъм „Един процент” за оценка и подкрепа на юридически лица с нестопанска цел; Механизъм „Един процент” за оценка и подкрепа на културни институти; и Механизъм „Един процент” за оценка и подкрепа на вероизповедания. Въвеждането на тези механизми е много необходимо, има множество положителни характеристики, основава се на добрите практики от страните в Централна и Източна Европа, и носи ползи за държавната власт, за общинските власти, за няколко хиляди организации на гражданското общество, и за цялото население на страната. Механизмите съответстват и на съвременната данъчна политика за програмно бюджетиране, както и на стратегическите насоки на Европейския съюз за формиране на политиките, в т.ч. и данъчната политика, съгласно подхода „отдолу нагоре” (а не както доскоро, „отгоре надолу”). Предложените три механизми „Един процент”, чието въвеждане предлагам да се направи едновременно, биха били ясно доказателство за променени и подобрени възгледи и политики за организиране на обществените процеси в нашата страна. Предлагам трите механизми да се въведат в употреба от 1 януари 2023 г.

10. Добре известно е, че от няколко години държавния бюджет реализира много голямо преизпълнение, поради което в края на всяка година няколко стотин милиона лева бързо биват разходени или раздадени като допълнително възнаграждение на чиновници и други лица. Ето защо, може да се направи извод, че въвеждането на трите механизми „Един процент” няма да има никакво отрицателно въздействие върху държавния бюджет. Следва да се напомни също така, че общият ефект от трите механизми (общо 3%) е по-малък от отстъпката (5%), която Министерството на финансите и Националната агенция за приходите

(НАП) предлагат ежегодно при ранно подаване и заплащане на дължимите данъци от данъкоплатците-физически лица. Това означава, че теоретично и ако желае, Министерството на финансите може да намали тази отстъпка при въвеждането на трите механизми, за да обезпечи същото равнище на приходи в държавния бюджет.

11. Следва да се има предвид, че огромното мнозинство от юридическите лица с нестопанска цел не поддържат целогодишно банкова разплащателна сметка, поради различни причини. А е нормативно определено задължително по банков път да се превеждат и регистрират средства при взаимодействия с държавния бюджет. Анализът показва, че разходът за поддържане на обикновена разплащателна сметка в лева от юридическо лице с нестопанска цел, от културен институт, и от вероизповедание, е приблизително от около 150 лева до около 300 лева годишно. Тези стойности са приблизително съпоставими със средствата, които една организация би могла да получи по Механизъм „Един процент”. За да се избегне ситуация, при която няколко милиона лева от трите механизми и от другите средства на организациите биха облагодетелствали и финансирали единствено и директно търговските банки, чрез начислените такси за целогодишно поддържане на разплащателна сметка, е много важно от НАП да обявяват всяка година период от една или две седмици, през който набраните средства ще бъдат превеждани по банковата сметка на съответната организация. Само за този период следва да е задължително организацията да притежава и да обяви пред НАП своята банкова разплащателна сметка.

12. Отчетността и прозрачността на трите механизми „Един процент” е съществена характеристика и част от смисъла за тяхното въвеждане. Ето защо, след завършване на данъчната кампания и преди превеждането на средствата по сметките на организациите-получатели (юридически лица с нестопанска цел, културни институти, вероизповедания) е много важно ежегодно НАП да обявява подробна справка с резултатите. Тази справка би следвало да представлява отделен табличен файл за всеки от трите механизми, с възможност за филтриране по колони, със следните колони: пореден номер в списъка; единен идентификационен код по Булстат на организацията; наименование на организацията; област; община; район на община; населено място; общ брой на данъкоплатците-физически лица, подкрепили организацията; обща сума на средствата от тези лица за организацията. Безспорно такава информация би довела до активизиране на процесите в гражданското общество, в т. ч. реализиране на повече дейности, по-голяма видимост на дейностите, търсене от страна на организации на по-голямо внимание и отзиви от гражданите. Наличието на колона „район на община” се налага, тъй като трите големи общини в нашата страна, които имат районно деление: Столична, Пловдив и Варна, всеки един от техните райони е приблизително с население и с наситеност с юридически лица с нестопанска цел, културни институти, и вероизповедания, колкото в един малък или голям областен град.

13. Набраните средства по индивидуалните партии на организациите в НАП по трите механизми „Един процент” следва да се превеждат на получателите от НАП с точност до 1 стотинка, т. е. не следва да се поставя минимална стойност за набраните средства по индивидуалната партида, за да може да бъде извършен съответния трансфер.

14. В много малък брой случаи теоретично е възможно едно юридическо лице да фигурира едновременно както в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, поддържан от Агенцията за вписванията, така и в регистъра на културните институти, поддържан от Министерството на културата. Това обстоятелство, обаче, не следва да поражда притеснения или ограничения при въвеждането на механизмите. Това означава, че юридическото лице има по-широк обхват на дейността си, както и че е покрито нормативните изисквания за вписване в двата регистъра. В такъв случай, би било възможно и следва да се счита за допустимо, такава юридическо лице да може да бъде посочено в два от механизмите „Един

процент” – този, насочен към юридическите лица с нестопанска цел, и този, насочен към културните институти.

15. Като се има предвид каква е действащата легална дефиниция за дарение, следва да се подчертае, че посочването от физическо лице-данъкоплатец на конкретни юридически лица като избрани за подкрепа по трите механизми „Един процент” не представлява и не може да се нарече, че този данъкоплатец е направил дарение в подкрепа на избраните от него юридически лица. Въпросният избор и посочване представлява единствено форма на положително оценяване и финансово подпомагане на дейността на избраните юридически лица. Също така, средствата, които НАП би превела по сметките на юридическите лица, заявили участие в трите механизми „Един процент”, не може да се считат, че представляват целева или нецелева субсидия от държавния бюджет в полза на тези юридически лица. Не може да се счита, също така, че това са дарени средства от държавния бюджет в полза на тези юридически лица. Средствата са преотстъпен държавен приход, трансфер, и следва да се считат за финансово подпомагане, без условия за начина на разходването им от заявителите участие в механизмите юридически лица. Т. е. от страна на физическото лице-данъкоплатец отношението е „финансово подпомагане” на юридически лица, а не „дарение”. От страна на НАП отношението е „финансово подпомагане” и „трансфер” за юридически лица, а не „субсидия”, нито „дарение”.

16. При превеждане на средствата по разплащателната сметка в лева на юридическите лица, заявили участие в съответен механизъм „Един процент”, НАП, в качеството си на наредител на плащането, не би следвало да удържа такса за себе си, нито възнаграждение за себе си, от превежданата сума.

17. Бих искал да изразя мнение, че общините в нашата страна имат искане много подобно на описаните по-горе в настоящото становище механизми „Един процент”, което те формулират като основа на техни предложения за общинска фискалната децентрализация. Доколкото е известно, сред техните основни искания е Министерството на финансите да преотстъпва между от около 0,2% до около 1% от събраните данъци от доходите на физическите лица, живеещи и работещи на тяхна територия. Така че, ако Министерството на финансите ще разглежда общинската фискална децентрализация, е напълно уместно и подходящо да се разгледат и регламентират трите механизми „Един процент”, касаещи организациите на гражданското общество.

18. С настоящото предложение за създаване и регламентиране на три механизми „Един процент” през месеците август и септември 2022 г. запознах няколко от юридическите лица с нестопанска цел в обществена полза, които са членки на Съвета за развитие на гражданското общество, учреден към Администрацията на Министерския съвет, както и на Обществения съвет, учреден към Комисията за прякото участие на гражданите и взаимодействието с гражданското общество, към Народното събрание.

19. С оглед на всичко казано в предходните точки на настоящото становище, бих искал да предложа в проекта на ЗИД на ЗДДФЛ да се добави нов параграф 3, с който в действащият закон: в част четвърта „Данъчни ставки. Определяне, удържане и внасяне на данъка. Деклариране”, в глава 11 „Деклариране” да се създаде раздел IIIa „Механизми „Един процент”” (с нов член 61a); или на друго подходящо систематично място в ЗДДФЛ. С разпоредбите на предложения от мен нов параграф 3 предлагам да се регламентират и въведат три механизми за оценка и подкрепа на организации на гражданското общество: юридически лица с нестопанска цел; културни институти; вероизповедания. Предлагам следната конкретна разпоредба:

„Параграф 3. След чл. 61 се добавя следния текст:

„Раздел IIIа. Механизми за оценка и подкрепа на граждански организации „Един процент”

Чл. 61а. (1) Всяко физическо лице може да посочи в годишната данъчна декларация, че желае един процент от заплатения от него данък да бъде преведен в полза на посочено от него юридическо лице с нестопанска цел, регистрирано по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел.

(2) Всяко физическо лице може да посочи в годишната данъчна декларация, че желае един процент от заплатения от него данък да бъде преведен в полза на посочен от него културен институт, регистриран по реда на Закона за закрила и развитие на културата.

(3) Всяко физическо лице може да посочи в годишната данъчна декларация, че желае един процент от заплатения от него данък да бъде преведен в полза на посочено от него вероизповедание, регистрирано по реда на Закона за вероизповеданията.

(4) След края на годишната данъчна кампания Националната агенция за приходите изготвя и публикува на своя Интернет адрес три справки в табличен вид съдържащи: наименованията на получателите на преотстъпения данък по ал. 1, 2, и 3; единния идентификационен код по Булстат на получателите по ал. 1, 2, и 3; област, община, район на община, населено място, на всеки от получателите на преотстъпения данък по ал. 1, 2, и 3; броя на физическите лица, които са подкрепили всяко от лицата по ал. 1, 2, и 3; размера на средствата, които е получило всяко от лицата по ал. 1, 2, и 3; общия размер на преотстъпените средства по ал. 1, 2, и 3.

(5) След края на годишната данъчна кампания Националната агенция за приходите превежда преотстъпените средства по банкова разплащателна сметка на изброените получатели в ал. 1, 2, и 3.””

20. Оставам на разположение за допълнителна информация и разяснения относно предложеното регламентиране и въвеждане на описаните три механизми „Един процент” в българското законодателство.

21. Бих искал да предложа с проекта на ЗИД на ЗДДФЛ да се въведат промени по отношение на ограничението за извършване на безкасови плащания. В нашата страна продължаваме да се борим с високият дял на сивата икономика и с укриването на доходи и данъци. В интерес на законно функциониращата икономика и правата на българските данъкоплатци е да се извърши промяна на равнището на плащанията в брой. Както е известно, плащанията в брой много по-трудно се наблюдават от регулаторните, данъчните и правоохранителните органи, дори в много случаи това е невъзможно. С оглед намаляване дяла на сивата икономика и укриването на доходи и данъци, както и с оглед подготовка на нашата страна за пълноправно членство в Евроната и в Организацията за икономическо сътрудничество и развитие, бих искал да предложа равнището на ограничението за безкасови плащания значително да се намали. Известно е, че понастоящем то е 10 000 лева. Следва да се има предвид, че по данни на Българска народна банка безкасовите плащания с дебитни и кредитни карти, извършени на физически ПОС терминали през 2021 г. спрямо 2016 г. са с 40% повече. Също така, броят на ПОС терминалите през 2021 г. (почти 109 000 броя) е с 25% повече спрямо броя им през 2016 г. Освен това, всички търговски банки работещи в България предлагат на своите клиенти възможност за ползване на Интернет банкиране и мобилно банкиране, чрез които по ефективен и удобен начин се извършват безкасови плащания. В допълнение, справката с актуалното равнище на това ограничение в другите страни от Европа, публикувана на адрес: <https://cecluxembourg.lu/cash-payments-limits-in-each-eu-country/?lang=en> показва, че в страните членки на Европейския съюз ограничението варира от 500 евро в Гърция до 15 000 евро в Хърватия и Словакия. В някои от страните членки с развита пазарна икономика, с върховенство на закона, и с високо благосъстояние на населението, няма въведено такова ограничение. България обаче не е такава развита страна. През 2021 г. Европейската комисия обяви намерение за законодателно въвеждане на ограничение на плащанията в брой до 10 000 евро. По отношение конкретно на България стойността 10 000 евро е много висока. Дори

настоящата стойност 10 000 лева, посочена в българския Закон за ограничаване на плащанията в брой, също е много висока. Ето защо, бих искал да предложа в проекта на ЗИД на ЗДДФЛ да се добави нов параграф 4, с който да се промени Закона за ограничаване на плащанията в брой. С промяната, изплащането на трудовите възнаграждения и на гарантираните влогове е необходимо да бъдат включени в обхвата на приложното поле на този закон, както и стойността на ограничението е необходимо да се намали значително до левовата равностойност на 1 000 евро:

„Параграф 4. В Закона за ограничаване на плащанията в брой:

1. В чл. 2, точки 6 и 7 се отменят.

2. В чл. 3, текстът „10 000 лв.” се заменя навсякъде с текста „1 955,83 лв.””

Следва ясно да се каже, че ограничението на плащанията в брой до левовата равностойност на 1 000 евро има за цел борба със сивата икономика и укриването на данъци, както и че то няма отношение към темата за криптовалутите и електронните валути. По отношение на България предложеното ново равнище представлява приблизително една средна месечна заплата или приблизително две минимални месечни заплати, така че стойността му не е ниска и няма да затрудни стопанския оборот.

По отношение на опасенията, че наличието на ограничение на плащанията в брой ограничава гражданските свободи и съществува риск за невъзможност и отказ за извършване на покупка или продажба между две лица, следва да се каже и уточни, че такъв риск съществува и при досегашното равнище на ограничението, както и е съществувал и преди приемането на този закон. Необходимо е правилно да се адресира и установи причината за подобни противоконституционни откази за извършване на разплащания и покупко-продажби, и тя е в наличието на противоконституционна догма, част от неявната и противоконституционна доктрина на църковно-нацизма, която доктрина се прилага и налага в нашата страна от повече от сто години от политическата полиция „ДС-ДАНС” и от огромната им агентурно-терористична мрежа с български граждани, включително държавни и общински чиновници по места в страната. Съгласно въпросната догма, физически и юридически лица, които не са членове на агентурно-терористичната мрежа на политическата полиция „ДС-ДАНС”, и съответно са включени в списъците с политически и религиозно неудобни и нежелани жители на страната, им е наложено без тяхно знание и без тяхно съгласие подобна забрана, която е задължителна за изпълнение от всички български граждани-членове на агентурно-терористичната мрежа на политическата полиция. Това противоконституционно ограничение е проява на правителствен и църковен терор, но съществува през цялото време от създаване на християнската религия, и през цялото време оттогава е било налагано от институциите на Римската империя, на Западната римска империя, на Източната римска империя, на Римокатолическата църква, на Източноправославната църква, на Българската православна църква, и много други. В православната Библията то е видимо формулирано в последната книга от Библията – книга „Откровение”, в глава 13, стихове 16 и 17: „И той ще направи, щото на всички – малки и големи, богати и сиромаси, свободни и роби – да се даде белег на дясната им ръка или на челата им, та никой да не може нито да купува, нито да продава, освен оня, който има тоя белег, или името на звяра, или числото на името му.”. Книгата е написана през 93 г. от Новата ера, също наречена Общата ера. Въпросните стихове пряко съответстват на настоящата масова практика, включително и в нашата страна, на поставяне на един или няколко подкожни и зъбни импланти, със съгласие и без съгласие на конкретното лице, които съдържат радиочестотен приемо-предавател и микрочип с данни, чрез които да може да се осъществява неявно цифрово сигнално взаимодействие с електронни, комуникационни и финансови системи. Това взаимодействие се извършва обикновено в почти всички случаи чрез т.нар. „умен” мобилен телефон. Тези импланти и технологии за междуличностна и за междуведомствена свързаност, въздействия и

взаимодействия функционират чрез инфрачервена и ултразвукова преносна среда, чрез технологиите Blue Tooth, Wi-Fi, WAP, 3G, 4G, 5G, 6G, TETRA, и други, с които масонски ложи, окултни организации, и агентурно-терористичните мрежи на политическата полиция „ДС-ДАНС“ осъществяват комуникация в реално време с всички членове на мрежата, с цел изпълнение на тяхната противоконституционна догма да разполагат винаги с изпреварващо тактическо предимство, представляващо информация и координиране на общите им действия спрямо останалите редови жители на нашата страна. Явното и неявното въвеждане и масовизиране на електронна идентификация, електронна сертификация, електронни подписи, подкожни и зъбни импланти, вследствие на което достъпът или забраната за достъп до публична информация, публични административни услуги, до търговско обслужване със закупуване на стоки и услуги, в тези случаи зависят от определения или от присъединения към профила на българския гражданин в електронните комуникационни мрежи – граждански статут, агентурен статут в йерархията на агентурната секта на политическата полиция „ДС-ДАНС“, масонски статут в йерархията на масонската секта, сатанински статут в йерархията на сатанинската секта, социален кредит, социален ранг, финансово състояние, явни права и задължения, неявни права и задължения. Българското правителство продължава да лъже, лицемерничи, и фарисейничи, и отказва да признае, че от много години инвестира стотици милиони лева в изграждането на тези неявни комуникационни системи, както и за масовото поставяне на зъбни и подкожни импланти на милиони български граждани. Всичко това е известно на алтернативните религиозни и политически изследователи, които се включени в споменатия по-горе списък с лица за ежедневни наблюдения, тормоз и терор. Същото е известно и на няколко милиона български граждани, които обаче са подписали декларация да не разгласяват престъпленията, които извършват правителствените и църковните ведомства, а да им помагат всячески (църковно-масонско-агентурната догма за съучастие във всичко), както и да не разгласяват, че са им поставени импланти, в т. ч. аудио имплант в едно ухо, оптична леща в едно око (агентурниците, високопоставени в йерархията, имат поставени оптични лещи и в двете очи), за да могат в реално време да поддържат двустранна аудио-визуална връзка с местното подразделение на политическата полиция „ДС-ДАНС“, откъдето очакват непрекъснато нови информация, указания, заповеди, награди и наказания. Всичко това означава, че фактически България не е демократична страна и не е република.

22. В чл. 22д от действащият ЗДДФЛ е регламентирано данъчно облекчение за извършени безкасови плащания. Това данъчно облекчение подкрепя борбата със сивата икономика и с безотчетните плащания в българската икономика, както и способства за увеличаване броя на безкасовите плащания. Посочено е, че обстоятелствата и условията за ползване на това данъчно облекчение се декларират в годишната данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ. Същевременно, след прочитане на страница 4 от Приложение № 10 към Годишната данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ за 2021 г. се установява, че за да се ползва данъчното облекчение е необходимо единствено да се декларира изпълнение на законовите изисквания, без да се прилага документ, който потвърждава тези обстоятелства. На същото място е посочено, че за деклариране на неверни данни се носи наказателна отговорност по Наказателния кодекс. Считам за недостатък липсата на изискване за прилагане на документ, който да подкрепя декларираните твърдения. Ето защо, бих искал да предложа, Министерството на финансите от предстоящата годишна данъчна кампания да изисква прилагане на такъв документ. Това би могло да бъде справка, която самото лице е изготвило след анализ и изчисление на своите приходи и разходи. Но много по-подходящо и правилно би било, това да бъде удостоверение, което обслужващата физическото лице търговска банка изготвя и му предоставя. Извършването на безкасови плащания означава, че физическото лице разполага с дебитна или кредитна карта, а евентуално и с Интернет банкиране или с мобилно банкиране. Следователно, чрез извършване на няколко елементарни математически действия е възможно физическото лице да изчисли стойността на извършените безкасови плащания за една календарна година. Формулата на изчислението е както следва: (началното

салдо към 1 януари на изминалата година) плюс (всички приходи по сметката за изминалата година) минус (стойността на изтеглените пари на каса в офис на банката) минус (изтеглените пари от банкомати) минус (крайното салдо към 31 декември на изминалата година). Считам, че Министерството на финансите би следвало да насърчи и укаже на търговските банки да дороботят своя софтуер, така че да бъде възможно да изготвят и да издават безплатно и при поискване такова удостоверение. Очевидно е, че изготвянето му в обслужващата търговска банка би отнело единствено няколко секунди. Удостоверението би следвало, освен данните на титуляра на сметката, да съдържа стойностите: брой на паричните доходи по сметката, подлежащи на облагане с данък върху общата годишна данъчна основа, и тяхната обща стойност. Следва да съдържа и: брой на извършените безкасови плащания за покупка на стоки и услуги, и тяхната обща стойност. Наличието на така дороботен софтуер в търговските банки би позволило те да могат да извършват служебна проверка на декларирани данни от клиенти на банката, след изискване на съдействие за това от страна на НАП.

23. Съгласно чл. 13, ал. 1, т. 24 от действащия ЗДДФЛ „не са облагаеми доходите, получени от рента, аренда или от друго възмездно предоставяне за ползване на земеделска земя”. Съгласно чл. 10, ал. 3 от Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ) не се облага с данък и собствеността върху земеделските и горските поземлени имоти на физическите лица и на частните юридически лица. За изминалите над тридесет години ясно се откроява и установява тенденцията, че необлагането с данък на собствеността върху земеделски земи и гори, в мнозинството от случаите е довело до незаинтересованост на собствениците им, и до нестопанисване и необработване на тези имоти. Тези поземлени имоти в масовия случай са с големина няколко ара или няколко декара. В съвременни условия стопанисването им изисква най-малко инвестиране на внимание, време и средства за механизация. Ето защо, бих искал да предложа чрез промяна в ЗДДФЛ, или в ЗМДТ, или в друг закон, да се въведе данъчно облагане върху земеделските и горските поземлени имоти, които са собственост на физически лица и на частни юридически лица /т.е. без правителствените и общинските поземлени имоти/. Данъчното облагане на тези частни поземлени имоти в средносрочен план ще допринесе за преодоляване на тежкия структурен проблем на българското земеделие – много голям брой поземлени земеделски и горски имоти, всеки от които е с много малка площ. При сравнение с данните за размера на поземлените имоти в земеделието и горското стопанство в другите страни членки на Европейския съюз ясно се вижда, че маломерния размер на поземлените имоти в България е една от главните причини за намалената конкурентоспособност на българските земеделие и горско стопанство, в т. ч. за проблема с ниската степен на механизация, за проблема с липсата на инвестиране, и за проблема с липсата на достатъчно заети лица в тези отрасли. Отделно от това, считам, че 100% от този данък би следвало да се превежда в полза на съответния общински бюджет, на чиято територия се намира имота. Много важно е правилно да бъдат определени равнищата на данъчното облагане. То би следвало да е такова, че плавно да насърчава процеса на окрупняване на най-дребните и най-неефективните поземлени имоти, както и да насърчава техните собственици да възобновят интереса си към стопанисването им, в т. ч. и чрез придобиване на други поземлени имоти. Ето защо, с най-високо равнище на облагане следва да бъдат земеделските и горските поземлени имоти с площ под 1 хектар (т. е. под 10 декара), а с най-ниско равнище на облагане – земеделските и горските поземлени имоти с площ над 100 хектара. В България обичайно измерваме и представяме поземлените имоти в декари, докато в западните страни членки на Европейския съюз обичайно използваната величина е хектари. Бих искал да предложа в проекта на ЗИД на ЗДДФЛ да се добави параграф, с който да се регламентират следните равнища на данъчно облагане:

- за земеделски и горски имоти под 1 хектар – данък 50 лева/хектар;
- за земеделски и горски имоти от 1 хектар, вкл., до 5 хектара – данък 30 лева/хектар;
- за земеделски и горски имоти от 5 хектара, вкл., до 50 хектара – данък 10 лева/хектар;

- за земеделски и горски имоти от 50 хектара, вкл., до 100 хектара – данък 5 лева/хектар;
- за земеделски и горски имоти над 100 хектара – данък 1 лев/хектар.

Конкретният размер на данъка се изчислява чрез умножаване размера на поземления имот, измерен в хектари с посочени четири цифри след десетичната запетая, по стойността в лева за посоченото по-горе равнище на данъчно облагане, в което попада имота.

24. Бих искал да предложа в проекта на ЗИД на ЗДДФЛ да са добави параграф, с който да се разреши един дългогодишен, тежък и структурен проблем на българското земеделие. Проблемът е по отношение на собствеността на физическите лица върху земеделски поземлени имоти, намиращи се както в населените места, но така също и най-често извън населените места. Действащата разпоредба на чл. 72 от Закона за наследството разпорежда: „При съставяне на дяловете не се допуска разделянето на нивите на части, по-малки от 3 декара, на ливадите на части, по-малки от 2 декара, и на лозята и овощните градини на части, по-малки от 1 декар.”, <https://lex.bg/laws/ldoc/2121542657> . Тази разпоредба е дословно повтаряне на чл. 246, изречение второ, от Закона за наследството от 1890 г., което разпорежда: „При съставянето на дяловете не се допуска да се делят нивите на части по-малки от три декари – ливадите на части по-малки от два декара, а гюловете и лозята на части по-малки от един декар.”. Разпоредбата е приета през 1896 г., <https://www.ciela.net/svobodna-zona-darjaven-vestnik/document/2106075648/issue/3924> . На съвременният етап на развитие на земеделието действащата разпоредба на чл. 72 от Закона за наследството има ясно изразено вредно и щетно действие върху българските земеделие и икономика. Тя не е съобразена с естеството на земеделската дейност и изискваните от нея внимание, време, инвестиции и механизация на дейностите. Поради това, считам, че още след падането на комунистическия режим тя е трябвало да бъде променена, като размерите на дяловете да бъдат завишени. Вместо това, целият процес на реституция на поземлената собственост е съобразен с тази разпоредба, утвърдил я и я умножил стотици хиляди пъти в практиката. Така се е стигнало до настоящата ситуация с огромен брой маломерни земеделски имоти. Те, от своя страна, са довели до незаинтересованост на собствениците им да ги стопанисват и обработват, поради нерентабилност на дейността. Вина за настоящото състояние носят Народното събрание, Министерския съвет, Министерството на земеделието, и Министерството на правосъдието, които вече около 30 години пропускат да приведат разпоредбата на чл. 72 от Закона за наследството към съвременната икономическа действителност. Така понастоящем възможността за делене на един поземлен имот между наследници е възможно да се извърши до размери, които са далеч от икономическата логика за 21-ви век. През 2020 г. България е сред първите страните в Европейския съюз с най-висока разпокъсаност на собствеността и маломерност на земеделските площи. Това е резултатът от действието на 126-годишната разпоредба и вече е ясен и видим за всички. Ето защо бих искал да предложа нов параграф 5 в проекта на ЗИД на ЗДДФЛ със следното съдържание:

„Параграф 5. Чл. 72 от Закона за наследството се променя както следва: „При съставяне на дяловете не се допуска разделянето на нивите, ливадите, лозята и овощните градини на части, по-малки от 1 хектар.”.”

25. Бих искал да предложа да се създаде нов параграф в проекта на ЗИД на ЗДДФЛ, с който да се регламентира облагане за притежаване на домашен любимец – котка. Понастоящем притежаването на домашна котка е освободено от облагане с местна такса. Такава е предвидена единствено за притежаването на домашен любимец – куче. Понастоящем физическите и юридическите лица, притежаващи куче, са в неравнопоставено и в неблагоприятно отношение спрямо собствениците на котки. Това би следвало да се поправи. Отделно от това, броят на домашните котки също е значителен. Ето защо предлагам следния нов параграф 6 в проекта на ЗИД на ЗДДФЛ:

„Параграф 6. В Закона за местните данъци и такси:

1. В чл. 6, ал. 1, буква и) след думата „куче” се добавя текста „и котка”.
2. В глава III „Местни такси”, в заглавието на раздел VIII, след думата „куче” се добавя текста „и котка”.
3. В чл. 116, ал. 1, след думата „куче” се добавя текста „и котка”.
4. В чл. 116, ал. 2, след думата „кучета” се добавя текста „и котки”.
5. В чл. 117 след думата „куче” се добавя текста „и котка”.
6. В чл. 118, ал. 1, изречение първо, след думата „кучето” се добавя текста „и котката”. В изречение второ, след думата „кучета” се добавя текста „и котки”.
7. В чл. 118, ал. 2, след думата „кучета” се добавя текста „и котки”.”

26. С оглед предложените в настоящото становище нови допълнителни параграфи в проекта на ЗИД на ЗДДФЛ, параграфите 3, 4, и 5 от публикувания проект на ЗИД на ЗДДФЛ следва да се преномероват на 7, 8, 9.

27. Бих искал да предложа НАП да продължи да усъвършенства и допълва своя Портал за електронни услуги, така че да бъде възможно при избор на функцията „Справка за задълженията за МДТ с възможност за плащане” да се появява възможност за заплащане на дължими местни данъци и такси за физически лица, живеещи във всяка от общините в нашата страна. Понастоящем тази функция предоставя възможност за заплащане на тези задължения единствено за 13 общини в цялата страна. Известно е, че в България общините са 265.

28. На основание на чл. 26, ал. 5, изречения 1 и 2 от ЗНА след завършване на обществената консултация ще очаквам да публикувате на Интернет сайта на Портала за обществени консултации и на Интернет сайта на Министерството на финансите, справката за отразяване на получените предложения, заедно с обосновка за неприетите. Справката е особено важна за всички организации от гражданското общество и от икономиката, които са участвали в консултацията.

Становището е изготвено от Илиян Пламенов Пътев, с постоянен адрес: ул. „Тодор Хрулев” № 4, град Свищов 5250, област Велико Търново, телефон: 087/ 928 49 75, електронна поща: i_plamenov@abv.bg, с регистрация в Системата за сигурно електронно връчване – <http://edelivery.egov.bg>.

5 октомври 2022 г.
гр. Свищов

С уважение: (подпис)
Илиян Пламенов